

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Biroul permanent al Senatului
L276.....10.09.2026.....

Adresa nr. 3/9370/2026 din data de 09.09.2026

Domnului Ion Cristinel RUJAN

**Președintele Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări
Senatul României**

Stimate domnule președinte,

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XIX/221 din data de 17 iunie 2026, prin care ați solicitat Consiliului Superior al Magistraturii formularea unui punct de vedere cu privire la *Proiectul de lege privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive îndreptate împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică (L276/2026, inițiator Guvernul României)*, precum și asupra propunerilor de amendamente incluse în avizul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, vă comunicăm faptul că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 3 septembrie 2026 a Comisiei nr. 1 – reunită - „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Comisia de specialitate a reținut că, la data de 11 aprilie 2024, a fost adoptată *Directiva (UE) 2024/1069 a Parlamentului European și a Consiliului privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică („acțiuni strategice în justiție împotriva mobilizării publice”)*¹ (în continuare, Directiva).

Scopul declarat al Directivei este de a elimina obstacolele din calea bunei desfășurări a procedurilor civile, oferind în același timp protecție persoanelor fizice și juridice implicate în acțiuni de mobilizare publică în chestiuni de interes public, inclusiv jurnaliști, editori, organizații mass-media, avertizori de integritate și apărători ai drepturilor omului, precum și organizații ale societății civile, ONG-uri, syndicate, artiști, cercetători și cadre universitare, împotriva procedurilor judiciare inițiate împotriva lor pentru a-i descuraja să participe la acțiuni de mobilizare publică.

Potrivit dispozițiilor art. 1 al Directivei, obiectul acesteia vizează un set de *garanții împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive în litigiile civile cu implicații transfrontaliere inițiate împotriva persoanelor fizice și juridice ca urmare a implicării acestora în acțiuni de mobilizare publică* (așa-numitele acțiuni de tip SLAPP).

Termenul de transpunere în dreptul național a expirat la data de 7 mai 2026.

¹ Publicată la data de 16 aprilie 2024 în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.

În vederea transpunerii Directivei, la data de 09.02.2026, Guvernul României a înaintat Camerei Deputaților *Proiectul de lege privind protecția împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive îndreptate împotriva persoanelor implicate în acțiuni de mobilizare publică* (PLx 58/2026).

La data de 20.04.2026, proiectul de lege a fost adoptat de Camera Deputaților, fiind ulterior înaintat Senatului. Prin avizul nr. XXVI/183/06.05.2026, Comisia pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități din cadrul Senatului a avizat favorabil proiectul de lege, cu amendamentele incluse în anexa 1.

În acest context, trebuie precizat că, în procesul de elaborare a proiectului de lege de către Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a fost consultat și, în acest cadru, a transmis ministerului puncte de vedere în mai multe etape ale procedurii.

Referitor la opțiunea legiuitorului de a extinde domeniul de aplicare a Directivei și în privința litigiilor naționale, iar nu doar în cauzele cu implicații transfrontaliere, în expunerea de motive s-a precizat că Directiva instituie standarde minime aplicabile cauzelor civile cu implicații transfrontaliere, iar extinderea acestora la cauzele interne, prin intermediul legii de transpunere, este în conformitate cu *Recomandarea (UE) 2022/758 a Comisiei din 27 aprilie 2022 privind protecția jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului implicați în acțiuni de mobilizare publică împotriva procedurilor judiciare vădit nefondate sau abuzive*.

Astfel, la punctul 4 din Recomandare, se prevede că „este necesar ca statele membre să includă în legislația națională *garanții pentru cauzele interne similare* celor prevăzute în instrumentele Uniunii care vizează abordarea cauzelor vădit nefondate și abuzive împotriva mobilizării publice în materie civilă cu implicații transfrontaliere”.

În art. 3 din Directivă este instituit un standard minim de protecție, respectiv pentru litigiile cu caracter transfrontalier, iar în privința litigiilor naționale se prevede că *statele membre pot introduce sau menține dispoziții mai favorabile* pentru a proteja persoanele implicate în acțiuni de mobilizare publică împotriva cererilor vădit neîntemeiate sau a procedurilor judiciare abuzive inițiate împotriva mobilizării publice în materie civilă, inclusiv dispoziții naționale prin care sunt stabilite garanții procesuale mai eficace privind dreptul la libertatea de exprimare și de informare.

Cu privire la acest aspect, în ședința din 18.12.2024, Comisia nr. 1 – reunită – „Legislație și cooperare interinstituțională” a reținut că oportunitatea extinderii la nivelul litigiilor naționale a sistemului de garanții procesuale reglementate prin Directiva (UE) 2024/1069 poate fi apreciată numai după o analiză detaliată a jurisprudenței naționale relevante, a datelor și informațiilor în materie existente în spațiul public, precum și cu luarea în considerare a aspectelor pertinente sesizate de organizațiile neguvernamentale. Or, din expunerea de motive ce însoțește proiectul de act normativ nu reiese dacă a fost realizat un studiu de impact care să vizeze aceste aspecte.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Prin urmare, observația comisiei de specialitate, expusă anterior, rămâne aplicabilă și în privința proiectului de lege transmis Consiliului Superior al Magistraturii pentru formularea unui punct de vedere.

De asemenea, comisia a considerat necesară formularea unor observații în legătură cu amendamentele incluse în avizul Comisiei pentru drepturile omului, egalitate de șanse, culte și minorități, în măsura în care acestea ar produce un impact asupra activității instanțelor judecătorești.

În ceea ce privește amendamentul prin care se propune detalierea definiției sintagmei „*mobilizare publică*” de la art. 2 pct. 1, referirea la „*demersurile judiciare sau administrative*”, respectiv la exercitarea „*dreptului de petiționare și a dreptului de acces la justiție*”, este redundantă, întrucât definiția actuală este formulată suficient de larg pentru a permite includerea acestor aspecte în sfera de aplicare.

Referitor la completarea listei indicatorilor pentru identificarea caracterului abuziv al procedurii judiciare de la art. 2 pct. 3, propunerea de la lit. e)² reia parțial conținutul definiției procedurii judiciare abuzive din partea introductivă a pct. 3.

O serie de amendamente vizează posibilitatea luării/punerii în discuție din oficiu a unora dintre măsurile/garanțiile prevăzute de lege în favoarea pârâtului, cum ar fi propunerile de completare a art. 3, art. 7, art. 8, art. 10, art. 11 (depunerea unei cauțiuni, respingerea cererii de chemare în judecată ca vădit neîntemeiată, publicarea hotărârii judecătorești pe cheltuiala reclamantului, formularea unei cereri de despăgubiri).

Cu privire la aceste amendamente, comisia de specialitate a reținut că, în procesul civil, unul dintre principiile fundamentale este cel al dreptului de dispoziție al părților, astfel încât soluția propusă nu este în concordanță cu această optică a legiuitorului. De asemenea, instanța investită trebuie să respecte cerințele de imparțialitate, motiv pentru care orice modificare legislativă prin care anumite garanții procesuale prevăzute în favoarea pârâtului ar putea fi invocate sau puse în discuție și din oficiu necesită o abordare prudentă, pentru a fi în acord cu principiile constituționale și legale care conturează dreptul la un proces echitabil pentru toate părțile unui litigiu. Nu în ultimul rând, de cele mai multe ori, aspectele particulare ale speței din care ar putea fi deduși indicatorii unei acțiuni de tip SLAPP nu sunt cunoscute instanței decât în urma formulării apărărilor de către pârât și administrării probatoriului corespunzător, astfel încât, în mod evident, la debutul procedurii, instanța nu s-ar găsi în poziția în care să invoce din oficiu aceste garanții procesuale.

² „e) reclamantul încearcă să exploateze un dezechilibru de putere, cum ar fi avantajul său financiar ori influența politică sau în societate, pentru a exercita presiuni asupra pârâtului.”

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Amendamentul de la art. 9 alin. (3) vizează stabilirea unui termen maxim de 30 de zile pentru soluționarea cererii de respingere rapidă ca vădit neîntemeiată a cererii de chemare în judecată. În contextul general al fenomenului supraaglomerării instanțelor judecătorești, în absența unui studiu de impact și a unor elemente concrete care să justifice stabilirea unei limite maxime a acestui termen, comisia de specialitate a apreciat că amendamentul în cauză nu poate fi adoptat în forma propusă.

Referitor la derogarea de la aplicarea garanțiilor privind protecția datelor cu caracter personal în cazul publicării hotărârilor prin care s-a constatat existența unei proceduri de tip SLAPP (amendamentul de la art. 10 alin. 2), comisia a reținut că prevederile *Regulamentului (UE) nr. 679 din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE* (Regulamentul general privind protecția datelor) devin incidente doar în cazul persoanelor fizice. În măsura în care se urmărește instituirea unor excepții de la regimul protecției datelor cu caracter personal pentru reclamanții persoane fizice, respectiv de la regula anonimizării hotărârilor judecătorești publicate pe portalurile de jurisprudență indiferent dacă reclamantul este persoană fizică sau juridică, comisia a considerat necesară reglementarea condițiilor în care pot interveni excepțiile menționate. De asemenea, asupra acestor excepții ar trebui să se pronunțe instanța, de la caz la caz, în funcție de particularitățile litigiului și de interesele în joc.

Prin amendamentul de la art. 20 sunt propuse norme tranzitorii cu privire la aplicarea în timp a noilor dispoziții legale, prin introducerea ui nou alineat, alineatul (2), după cum urmează: „(2) Prin derogare de la dispozițiile art. 24 din Codul de procedură civilă, prezenta lege se aplică tuturor cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare, respectiv tuturor actelor, faptelor și situațiilor juridice viitoare, actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a prezentei legi.”

Potrivit art. 20 alin. (1) din proiectul de lege, „Prezenta lege se completează cu dispozițiile Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu alte prevederi aplicabile în materie, în măsura în care nu contravin dispozițiilor prezentei legi”.

Având în vedere că art. 20 alin. (1) din proiectul de lege conține o normă de trimitere la dispozițiile Codului de procedură civilă, devin incidente regulile de aplicare în timp a legii din acest din urmă act normativ, prin care se instituie principiul aplicării legii noi de procedură civilă doar proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței Justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Cu privire la acest principiu, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut (spre exemplu, prin Decizia nr. 495/2016) că prevederile art. 24 din Codul de procedură civilă, potrivit cărora *„Dispozițiile legii noi de procedură se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acesteia în vigoare”*, trebuie privite în coroborare cu soluția legislativă prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, care dispune că *„Dispozițiile Codului de procedură civilă se aplică numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea acestuia în vigoare”*.

Prin Decizia nr. 409/2015, paragraful 12, Curtea a constatat că, prin art. 24 din Codul de procedură civilă, legiuitorul a optat ca legea de procedură nouă să se aplice numai proceselor și executărilor silite începute după intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, spre deosebire de vechea reglementare procesual civilă (art. 725 alin. 1 din Codul de procedură civilă din 1865), potrivit căreia legea nouă se aplica, de la data intrării ei în vigoare, și proceselor și executărilor silite începute sub legea veche.

Prin amendamentul propus cu privire la completarea art. 20 din proiectul de lege se urmărește derogarea de la art. 24 din Codul de procedură civilă, astfel încât noile garanții procesuale anti-SLAPP să fie aplicabile proceselor aflate în curs de judecată la data intrării în vigoare a noii legi.

Analizând textul amendamentului în discuție, comisia de specialitate a constatat că acesta nu respectă cerințele de calitate a legii sub aspectul clarității și predictibilității, intrând în contradicție cu principiul legalității consacrat la art. 1 alin. (5) din Constituția României.

Astfel, deși, aparent, noua lege nu s-ar aplica decât *„actelor, faptelor și situațiilor juridice viitoare, actelor, faptelor și situațiilor juridice în curs de constituire, modificare sau stingere începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, precum și efectelor viitoare ale unor situații juridice anterior născute, dar neconsumate la data intrării în vigoare a prezentei legi”*, cu alte cuvinte pentru *facta futura* și *facta pendentia*, trebuie avut în vedere că, în cazul de față, faptul juridic în raport de care se stabilește legea aplicabilă este chiar introducerea cererii de chemare în judecată.

Or, pentru a verifica dacă o procedură judiciară este abuzivă în sensul definiției cuprinse la art. 2 pct. 3 din proiectul de lege, ceea ce ar echivala cu stabilirea caracterului ilicit al faptei constând în introducerea cererii de chemare în judecată în alte scopuri decât cele prevăzute de lege și activarea garanțiilor procesuale și a sancțiunilor aferente, nu se pot aplica decât dispozițiile legii în vigoare la data săvârșirii faptei ilicite respective. A proceda în sens contrar ar însemna să i se atribue legii ulterioare efect retroactiv, ceea ce contravine principiului neretroactivității consacrat la art. 15 alin. (2) din Constituție.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

De asemenea, amendamentul prevede o derogare de la dispozițiile art. 24 din Codul de procedură civilă, fără a avea în vedere și dispozițiile art. 3 alin. (1) din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Codului menționat, ceea ce denotă o necorelare a dispozițiilor noi cu fondul normativ existent.

Prin urmare, ținând cont de importanța domeniului reglementat de Directiva (UE) 2024/1069, de necesitatea transpunerii acesteia cât mai urgent în dreptul intern, comisia de specialitate a subliniat că este esențial ca legiuitorul să se asigure că actul normativ de transpunere respectă pe deplin exigențele constituționale, dar și principiile desfășurării procesului civil.

Cu deosebită considerație,

Judecător Andreea Simona UZLĂU
Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011